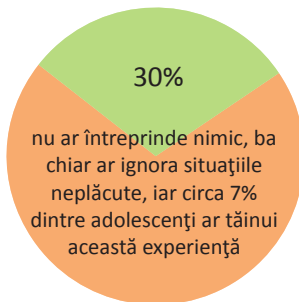
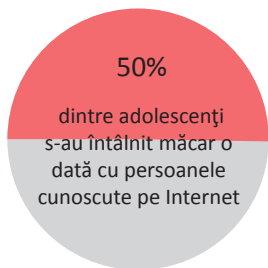
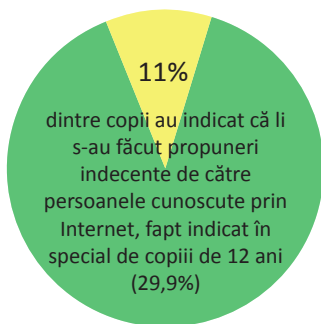
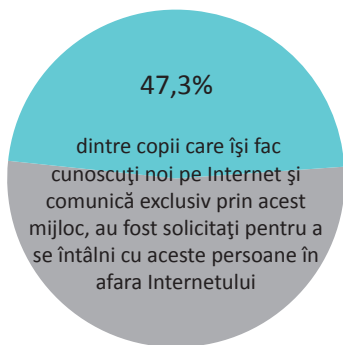
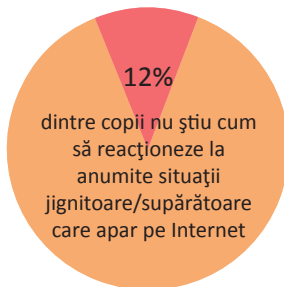

STATISTICA

Date din Studiul privind Siguranța Online a Copiilor din Republica Moldova, realizat de către Centrul Internațional „La Strada”, în perioada iunie-august 2013

Copiii pot dezvălui involuntar date cu caracter personal despre ei sau despre părinți, numărul de telefon, adresă, școala la care învață, numere personale, date din documentul de identitate al părinților și inclusiv combinația numerică a alarmei de la casă.

Infractorii folosesc o gamă variată de metode pentru a colecta date personale, de la datele deja publicate online (pe conturile online și rețelele de socializare), până la folosirea unei diversități de programe dăunătoare.

Învățați copilul:

- ☺ să fie atent atunci când alege numele de utilizator. E bine să nu-și indice numele complet și să le evite pe cele care sunt indecente;
- ☺ să nu ofere informații personale (nume, prenume, adresa, ziua de naștere, numărul de telefon, școala la care învață) sau ale părinților;
- ☺ să nu dea nimănui parolele de acces la conturile personale (ex. Rețelele sociale, e-mail, skype, etc) și să le schimbe frecvent;
- ☺ explicați copilului că în fiecare clipă Internetul este accesat de milioane de utilizatori, care pot avea acces la informațiile și pozele publicate online.

SFAT: Pentru a afla ce informații sunt disponibile pe Internet folosiți un motor de căutare (ex. www.google.md), și căutați după nume.

AMENINȚĂRI INFORMATICE:

Programele dăunătoare sunt concepute pentru a deteriora un computer, rețea sau telefon mobil. Acestea pot fi instalate pe computer sau telefon fără știrea dvs., adesea prin intermediul unor linkuri înșelătoare sau al unor descărcări care par a avea conținut interesant.

Învățați copilul să evite programele dăunătoare!

- ☺ Să nu acorde încredere conținutului dintr-un e-mail care pare suspect. Chiar și email-urile de la persoanele cunoscute pot conține linkuri către programe dăunătoare sau atașamente de acest gen, în cazul în care contul persoanei respective a fost compromis.
- ☺ Să acceseze site-urile web direct în browser (Internet Explorer, Mozilla Firefox, Google Chrome sau Opera) - este mai sigur. Utilizatorul scrie adresa site-ului dorit, o adresă care este unică (Uniform Resource Locator sau URL) în caseta de text a browser-ului.
- ☺ Să scaneze fișierele de pe un disc sau un flash primit de la prieteni, membrii familiei sau colegi înainte să le deschidă. Nu trebuie să presupună că fișierele sunt sigure, acestea pot conține viruși.
- ☺ Să nu acorde atenție ferestrelor informative apărute pe ecran, care solicită descărcarea unui program. Adesea, astfel de ferestre conving utilizatorii că computerul este infectat și solicită descărcarea unui program pentru a fi în siguranță. Să închidă imediat fereastra, asigurându-se că nu face click în interiorul ei.
- ☺ Să fie atent când descarcă aplicații pe telefonul mobil. Unele jocuri aparent inofensive conțin reclame agresive și viruși capabili să trimită mesaje la numere cu supra-taxă care vor goli contul sau vor crea datorii enorme.
- ☺ Să nu facă click pe linkuri necunoscute ce ar putea conține programe care scanează computerul sau care monitorizează tastele pe care le apăsați, inclusiv atunci când introduceți parola.

REȚELELE SOCIALE

Povestești-le copiilor despre riscurile ce pot fi întâlnite pe rețelele sociale:

Explicați-le că informațiile și imaginile postate online se pot păstra veșnic.

Poate fi uneori imposibil să ștergi informațiile și fotografiile postate, care s-ar putea să fi fost deja copiate de altcineva și postate altundeva.

Reamintiți-le copiilor să nu divulge parolele.

Explicați-le că dacă cineva are parola lor, poate posta informații false și chiar jenante despre ei pe pagina personală sau chiar să se dea drept ei și să vorbească online în numele lor.

Asigurați-vă că copiii sunt conștienți de riscul că unii oameni întâlniți online pot fi altcineva decât pretind că sunt.

Explicați-le că pe Internet poți fi oricine dorești să fii și mulți acționează sub identități false. Încurajați copilul să Vă anunțe când decide să se întâlnească față în față cu cineva cunoscut online.

Explicați-le copiilor că este riscant să pretindă că sunt mai mari decât sunt în realitate pentru a nu se expune conținuturilor inadecvate: violență, droguri, secte religioase, jocuri de noroc, întâlniri online, pornografie, cuvinte necenzurate, arme, informații despre avort, sinucideri, alcool, tutun etc.

Multe rețele de socializare solicită ca utilizatorul să aibă minim 13 ani pentru a-și crea un cont.

Asigurați-vă că profilul copilului este setat ca "privat".

Unele rețele sociale permit utilizatorilor să-și seteze profilele ca fiind private, astfel încât numai cei acceptați ca prieteni să îi poată contacta.

HĂRȚUIREA CIBERNETICĂ

Hărțuirea cibernetică se referă la diverse forme de abuz psihologic, prin intermediul tehnologiilor, cu scopul de a ataca, batjocori, deranja, amenința o persoană sau un grup.

Hărțuirea cibernetică poate include:

- ☹ batjocora repetată a unei persoane;
- ☹ trimiterea mesajelor de amenințare și hărțuire;
- ☹ ridiculizarea cuiva prin crearea unui profil sau al unui blog fals, conținând informații umilitoare;
- ☹ folosirea conținutului obscen și remarci sexuale în timpul convorbirilor online;
- ☹ publicarea online a unor videoclipuri sau poze personale fără acordul persoanei în cauză.

Agresorii ciberneticici pot divulga date reale, cu caracter personal, despre victimele lor pe site-uri și forumuri sau pot publica materiale în numele lor cu scopul de a le defăima și/sau ridiculiza. Postările în anonimitate îi încurajează pe copii să se implice în activități la care nici nu ar visa în realitate.

 Comunicați copiilor că este în regulă să-și blocheze „prieteni” sau să se deconecteze de la website-ul respectiv, dacă cineva sau ceva îi face să se simtă jenant în mediul online.

În principiu, ei dețin controlul și decid dacă blochează sau se deconectează, însă este bine ca ei să discute aceste probleme cu un adult pe care îl cunosc și în care au încredere. Astfel, copiii și tinerii vor avea susținere și convingerea că au acționat într-un mod sigur și pozitiv.

 Spuneți-le copiilor să nu reacționeze și nici să nu se răzbune. Ciclul hărțuirii poate fi oprit dacă agresorul nu este încurajat. Și dacă se întâmplă totuși ceva, să salveze dovada hărțuirii, precum screenshoturile conversației.

Ademenirea copiilor online în scopuri sexuale se referă la propunerea pe Internet a unei întâlniri cu un copil pentru săvârșirea unor abuzuri sexuale sau incitarea unui copil, tot online, să furnizeze materiale pornografice în care acesta este reprezentat.

Scopul acestei „relații speciale” este acela de a îndepărta inhibițiile copilului și al pregăti către un eventual abuz sexual sau a unei exploatări.

- ! Ademenirea copiilor se folosește pentru a atrage minorii în activități de exploatare sexuală, precum implicarea copiilor în prostituție, producerea de pornografie infantilă sau de racolare în vederea traficului de copii.

Mijloacele online cele mai folosite de agresori sunt:

- @ rețelele de socializare;
- @ chat-urile;
- @ videochat-urile.

Explicați-le copiilor de ce nu trebuie să accepte prietenia virtuală a unor oameni pe care nu îi cunosc în viața de zi cu zi la fel cum îi învățați să nu vorbească, accepte dulciuri sau cadouri, să însoțească în locuri retrase străinii care li se adresează în stradă.

Agresorii ademenesc copiii contactându-i online cu scopul de a se împrieteni și a stabili o legătură emoțională și de încredere cu minorul.

TELEFOANELE MOBILE

Telefonul este o măsură esențială de a ține în permanență legătura cu copilul în scopuri de siguranță. Dar, copilul poate utiliza telefonul mobil în permanență și departe de ochii părinților.

Învățați copiii:

- ☺ să nu răspundă la mesaje publicitare sau mesaje de vânzare a produselor la prețuri foarte scăzute. Expedierea SMS-urilor vă pot crea datorii de mii de lei;
- ☺ să vă anunțe imediat dacă sunt hărțuiți;
- ☺ să nu țină funcția Bluetooth activată permanent, ci numai atunci când vor să facă schimb de date digitale cu prietenii lor;
- ☺ să nu accepte aplicații prin Bluetooth și să nu le salveze, pentru că acestea pot conține viruși;
- ☺ să iasă imediat din chatroom (și serviciile prestate prin SMS) în momentul în care se simt jenați de comportamentul altui participant;
- ☺ să nu dezvăluie niciodată în chatroom-uri informații personale (numele real, adresa de acasă, numărul de telefon, școala la care învață etc.)
- ☺ să fie conștienți că în anumite zone fotografierea și/sau filmarea sunt ilegale sau interzise;
- ☺ să nu permită altor persoane să utilizeze telefonul mobil decât în situații excepționale și în prezența lui/ei.

Aveți grijă să impuneți reguli și limite clare atunci când considerați că copilul dumneavoastră are nevoie de un telefon mobil. Optați pentru un aparat fără conexiune la Internet pentru că Smartphone-urile au caracteristici pe care nu a-ți dori copilul să le aibă la dispoziție în permanență: accesul nelimitat la internet (Wi-Fi în locuri publice), jocuri online și aplicații.

Dependența apare atunci când o persoană se simte mult mai bine cu prietenii virtuali decât cu cei reali, sau atunci când nu se poate dezlipi de la calculator, telefonul mobil, televizor etc. Petrecerea unui număr prea mare de ore pe Internet le poate afecta copiii performanța școlară, le poate genera probleme de sănătate și integrare socială.

Trebuie să Vă pună în gardă, dacă copilul dumneavoastră prezintă următoarele simptome:

- ☞ scăderea activității fizice, dureri de cap, gât sau de spate;
- ☞ renunțarea la anumite activități în favoarea timpului la calculator;
- ☞ schimbări de ritm în ceea ce privește somnul din cauza timpului petrecut pe Internet;
- ☞ neglijarea activităților școlare și refuzul de a ieși cu prietenii;
- ☞ pierderea noțiunii timpului și agresivitate atunci când îl atenționați că trebuie să închidă calculatorul.

Cum poate fi de ajutor părintele în asemenea situații?

Încurajați activitățile sociale: încercați cât mai mult posibil să distrageți copilul de la atenția pe care o oferă Internetului, prin găsirea unui anumit hobby sau sport.

Programele de control parental: Vă vor ajuta să setați intervalul orar în timpul căruia copiii li se permite să acceseze Internetul, restricționarea anumitor site-uri, aplicații sau jocuri.

Obținerea ajutorului specializat: de obicei tinerii devin nervoși atunci când aud de la părinții lor ca au nevoie de ajutor, însă atunci când aud de la cineva specializat, vor fi mult mai înclinați să asculte. Nu trebuie să ezitați să cereți ajutorul unui psiholog pentru a vă aduce copilul înapoi pe calea cea dreaptă.

COMUNICARE

Comunicarea cu copilul este mijlocul cel mai eficient de prevenire a situațiilor neplăcute.

Utilizarea în siguranță și responsabilă a Internetului de către copii, depinde în mare măsură de:

- ✓ gradul de implicare al părinților;
- ✓ modul în care aceștia stabilesc un dialog;
- ✓ comunicarea deschisă privind dificultățile întâlnite pe Internet.

Copiii au nevoie de îndrumare și confirmare din partea părinților, că activitățile lor online sunt sigure și utile.

- Faceți împreună cu copilul dumneavoastră conturi de e-mail și chat.
- Asigurați-vă că copilul Dvs cunoaște despre faptul că nu trebuie să posteze on-line informații personale, să expedieze pozele lor persoanelor cunoscute pe Internet sau să se întâlnească cu "prieteni virtuali" fără permisiune sau neînsoțit de un adult. Interesați-Vă cu cine și unde copilul Dvs merge.
- În mod regulat, verificați împreună cu cel mic lista lui de prieteni. Interesați-vă de prietenii lui din mediul virtual așa cum Vă interesați de cei din viața reală.
- Discutați despre hărțuirea cibernetică cu copilul Dumneavoastră și întrebați-l dacă a întâlnit astfel de situații. Explicați-i că nu va fi pedepsit dacă i se întâmplă să fie hărțuit. Frica de a i se lua telefonul sau de a nu mai putea petrece timp la calculator îi face pe copii să ascundă astfel de întâmplări față de părinți.
- Stabiliți împreună cu copilul durata zilnică a prezenței la calculator și pe Internet. Deosebit de importantă este monitorizarea accesării Internetului pe timp de noapte.

În spatele fiecărei imagini care înfățișează un abuz asupra unui copil, se află un copil maltratat, o victimă exploatată și neajutorată.

RAPORTAȚI!

- ✓ Site-uri care conțin imagini nud cu copii.
- ✓ Site-uri care conțin imagini pornografice cu adulți și sunt accesibile copiilor.
- ✓ Site-uri care conțin imagini cu pornografie infantilă sau copii abuzați sexual.
- ✓ Imagini (reclame) cu conținut pornografic care apar pe site-uri.
- ✓ Mesaje e-mail sau spam care conțin imagini cu copii abuzați sexual.
- ✓ Copii care trimit sau postează poze nud cu ei pe Internet.
- ✓ O convorbire de tip chat între un adult și un copil, în care adultul îi cere copilului:
  - să-i trimită sau să posteze poze nud;
  - să se întâlnească cu acesta sau
  - să întrețină acte sexuale.

Poți contribui și tu ca Internetul să devină un mediu mai sigur pentru copilul tău!